

INTERPELLATION 1/2006 rd

Tryggade kommunala välfärdstjänster

Till riksdagen

Regeringen har utfäst sig att trygga tillgången till kommunal basservice av god kvalitet. I sitt program lovar regeringen också att förutsättningarna för att tillhandahålla kommunal basservice tryggas med hjälp av en funktionsduglig och livskraftig kommunstruktur och en hållbar finansiering av servicen.

Trots alla löften i regeringsprogrammet har det ekonomiska läget i kommunerna förvärrats. Det utgör ett allvarligt hot mot basala tjänster såsom dagvård för småbarn, hemservice för äldre, hälso- och sjukvårdstjänster, omsorgstjänster och grundskolor.

Man kan räkna upp hur många exempel som helst på den kommunalekonomiska krisen. Inkomstskattesatsen höjdes i rekordmånga kommuner i år. Det tidigare rekordet noterades året innan. Enligt preliminära bokslutsuppgifter för 2005 räcker inkomsterna inte till för att täcka utgifterna i var tredje kommun. Det betyder att årsbidraget var negativt i 139 kommuner i fjol. Ett negativt årsbidrag har normalt ansetts vara ett tecken på att kris föreligger.

En av de främsta orsakerna till att kommunerna kommit i trångmål är det tvångslån staten tagit ut av kommunerna. I samband med den lagfästa justeringen av kostnadsfördelningen mellan stat och kommuner 2004 konstaterades det att staten är skyldig kommunerna totalt 502 miljoner euro. Regeringen bestämde att låneåterbetalningen periodiseras över en exceptionellt lång tid, fyra år, och att 194 miljoner euro, en oerhörd summa, betalas ut först under nästa valperiod.

Genom tvångslånet har staten tvingat kommunerna att skuldsätta sig. Skuldbördan har ökat i mycket snabb takt. År 2005 hade kommunerna skulder på i snitt 1 327 euro per invånare. År 2000 var skulderna bara 746 euro per kommunbo. I år hotar kommunernas lånestock spränga åttamiljardersgränsen.

Det är helt sant att kommunernas omkostnader ökat snabbare än finansieringen, dvs. skatteinkomster och statsandelar sammantaget. Orsaken till den snabba kostnadsstegringen är dels att staten påfört kommunerna nya uppgifter, dels att efterfrågan på tjänster tilltagit. Efterfrågan trappas framöver upp i takt med att befolkningen åldras. På denna punkt kommer förloppet under de följande tjugo åren att vara snabbare än i något annat EU-land.

Den kommun- och servicestrukturreform regeringen sparkat igång är valperiodens viktigaste fråga med tanke på kommunekonomins hållbarhet. Det är av största vikt att projektet genomförs, om vi vill att vårt välfärdssamhälle över huvud taget ska ha en framtid.

Nu tyder allt på att målnivån för denna reform, som regeringen initierade för drygt ett år sedan, dragits ned avsevärt. De stora regeringspartierna förefaller ha rätt motsatta ambitioner. Å ena sidan pläderar man för en enda målorienterad ramlag, å andra sidan talar man bara om vaga ramlagar. Det räcker definitivt inte till för att rädda kommunerna ur deras ekonomiska misär och servicen från att smulas sönder. Det trängda ekonomiska läget har tvingat många kommuner att skära i välfärdstjänsterna. Hemservicen till äldre

ar har dragits ned, skolnätet har reducerats och undervisningsgruppernas storlek har ökats, bara för att ta några exempel.

På grund av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Är regeringen medveten om att välfärdstjänsterna i vårt land är i farozonen på grund av den allt skralare kommunekonomin,

avser regeringen redan under denna valperiod återbetala det tvångslån den tagit ut av kommunerna och

är regeringen över huvud taget kapabel att under våren lägga fram för riksdagen en proposition om en sådan översyn av kommun- och servicestrukturen som faktiskt tryggar de välfärdstjänster vi behöver?

Helsingfors den 24 februari 2006

Jyrki Katainen /saml
Eero Akaan-Penttilä /saml
Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Kaarina Dromberg /saml
Leena Harkimo /saml
Pertti Hemmilä /saml
Hanna-Leena Hemming /saml
Anne Holmlund /saml
Jyri Häkämies /saml
Marjukka Karttunen /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Esko Kurvinen /saml
Jere Lahti /saml
Kalevi Lamminen /saml
Jouko Laxell /saml
Suvi Lindén /saml
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Heikki A. Ollila /saml
Reijo Paajanen /saml
Maija Perho /saml
Lyly Rajala /saml
Paula Risikko /saml
Martin Saarikangas /saml
Petri Salo /saml
Sari Sarkomaa /saml
Kimmo Sasi /saml
Arto Satonen /saml
Timo Seppälä /saml

Juhani Sjöblom /saml
Marja Tiura /saml
Irja Tulonen /saml
Raija Vahasalo /saml
Jan Vapaavuori /saml
Ahti Vielma /saml
Jari Vilén /saml
Lasse Virén /saml
Martti Korhonen /vänt
Kari Uotila /vänt
Outi Ojala /vänt
Annika Lapintie /vänt
Matti Kauppila /vänt
Matti Kangas /vänt
Markus Mustajärvi /vänt
Minna Sirnö /vänt
Iivo Polvi /vänt
Jaakko Laakso /vänt
Pentti Tiusanen /vänt
Mikko Immonen /vänt
Esko-Juhani Tennilä /vänt
Veijo Puhjo /vänt
Erkki Virtanen /vänt
Anne Huotari /vänt
Heidi Hautala /gröna
Erkki Pulliainen /gröna
Ulla Anttila /gröna
Oras Tynkkynen /gröna
Jyrki Kasvi /gröna
Merikukka Forsius /gröna
Tarja Cronberg /gröna

IP 1/2006 rd — Jyrki Katainen /saml m.fl.

Tuija Brax /gröna
Janina Andersson /gröna
Kirsi Ojansuu /gröna
Osmo Soininvaara /gröna
Anni Sinnemäki /gröna
Sari Essayah /kd

Toimi Kankaanniemi /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Leena Rauhala /kd
Päivi Räsänen /kd
Raimo Vistbacka /saf
Timo Soini /saf